

Etablering på arbetsmarknaden för personer som
kompletterat utländsk utbildning
2019/20–2021/22

Etablering på arbetsmarknaden för personer som kompletterat utländsk examen

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2026

Författare: Louisa Vogiazides, Niklas Odelberg

Darienummer: 111-00155-25

Rapportnummer: 2026:2

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov
tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Inledning.....	6
Översikt av kompletterande utbildningar 2019–2022.....	8
De flesta fullföljer sin utbildning.....	9
Kvinnor i majoritet.....	11
ULV största utbildningen.....	11
Viktigt tillskott på farmaceuter och tandläkare.....	12
Flest studenter på Stockholms universitet.....	13
Två av tre från Asien.....	14
Etablering på arbetsmarknaden.....	17
En majoritet är etablerade ett år efter utbildningen.....	17
Hög etablering bland sjuksköterskor och tandläkare.....	19
Etableringen ökar över tid.....	19
Tandläkare och sjuksköterskor uppnår samma etablering som nyexaminerade på ordinarie utbildningar.....	21
Lägre etablering bland dem som inte fullföljt utbildningen.....	23
Högre etablering bland sjuksköterskor och läkare jämfört med föregående uppföljning.....	24
Höga nivåer av sysselsättning efter kompletterande utbildning.....	26
De etablerades situation på arbetsmarknaden.....	27
Kompletterande utbildning leder till relevant jobb.....	27
Den kommunala sektorn är störst.....	28
Sex av tio arbetade i en storstadsregion.....	30
Avslutande diskussion.....	32
Utmaningar för utländska akademiker på den svenska arbetsmarknaden.....	32
Kompletterande utbildningar – en möjlighet.....	33
Referenser.....	34
Bilaga 1. Metodbilaga.....	36
Bilaga 2. Definitioner och begreppsförklaringar.....	41
Bilaga 3. Fakta om kompletterande utbildningar efter avslutad utländsk utbildning.....	43

Sammanfattning

Kompetensförsörjning är en stor utmaning för samhället, både i Sverige och internationellt. I Sverige råder arbetskraftsbrist i samhällsviktiga yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården och utbildningsväsendet. Även arbetsgivare i näringslivet möter svårigheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens, inte minst inom IT-branschen och teknik.

Kvalificerad internationell arbetskraft kan spela en viktig roll i att tillgodose arbetsmarknadens behov av rätt kompetens. Samtidigt har många utrikes födda personer i Sverige svårt att få ett jobb som matchar deras utbildning. Ett sätt för personer med utländsk högskoleutbildning att stärka sina möjligheter att arbeta inom det området där de har sin yrkeskompetens är att genomgå en *Kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning*. Ett vanligt skäl till att studenter söker sig till kompletterande utbildningar är för att kunna få behörighet att utöva ett reglerat yrke.

I den här rapporten redovisar vi etableringen på arbetsmarknaden för personer som genomgått en högskoleutbildning i Sverige som kompletterar en avslutad utländsk utbildning under läsåren 2019/20–2021/22.

Det var totalt 2 110 personer som fullföljde en kompletterande utbildning efter utländsk utbildning under studieperioden. Av dem var 73 procent kvinnor och 27 procent män. De kompletterande utbildningarna som ingår i analysen omfattar 14 utbildningar som gavs på 15 olika lärosäten, varav Stockholms universitet och Göteborgs universitet hade flest studenter. Utländska lärare och förskollärare utgjorde nästan hälften av studenterna, men även utbildningarna för farmaceuter, läkare och sjuksköterskor var relativt stora. Merparten av studenterna kom från länder utanför EU.

Våra resultat visar att:

- En majoritet av personerna som fullföljer en kompletterande utbildning efter utländsk utbildning etablerar sig snabbt på arbetsmarknaden. Av de som fullföljt en kompletterande utbildning läsåren 2019/20–2021/22 var 71 procent av kvinnorna och 78 procent av männen etablerade ett år efter examen (totalt var 73 procent etablerade).
- Etableringsgraden ett år efter fullföljd utbildning var relativt hög för sjuksköterskor (87 procent), tandläkare (86 procent) och biomedicinska analytiker (85 procent). Lägre etableringsgrad hade lärare (65 procent) och läkare (68 procent).

- Etableringen ökar med tiden. Etableringsgraden ett, tre respektive fem år efter fullföljd utbildning var 72 procent, 82 procent och 85 procent.
- Generellt är etableringsgraden ett år efter avslutad utbildning lägre för personer som kompletterat en utländsk utbildning jämfört med motsvarande grupp examinerade i Sverige. Skillnaden är särskilt stor bland läkare, lärare och farmaceuter. Men tre år efter utbildningen uppnådde utländska tandläkare, sjuksköterskor och psykologer ungefär samma etablering som nyexaminerade på ordinarie utbildningar.
- Personer som kompletterat en utländsk utbildning utgör 18 procent av nyutbildade farmaceuter, 15 procent av nyutbildade tandläkare, 9 procent av nyutbildade biomedicinska analytiker och 6 procent av nyutbildade läkare. För dessa yrken utgör personer med utländsk utbildning som kompletterat sin utbildning ett viktigt tillskott till arbetsmarknaden.
- Majoriteten av de etablerade hade ett yrke som överensstämde med utbildningen. Exempelvis arbetade 97 procent av de etablerade som kompletterat en utländsk tandläkarexamen som tandläkare tre år efter utbildningen. Bland de etablerade som kompletterat en utländsk läkarexamen var det 96 procent som hade ett relevant jobb, antingen som AT-läkare, ST-läkare eller underläkare.
- Personer som kompletterat en utländsk utbildning tenderar att etablera sig i storstadsregioner. Sex av tio som fullföljde en kompletterande utbildning läsåren 2019/20–2021/22 och var etablerade ett år efter utbildningen arbetade i någon av Sveriges tre storstadsregioner: Stockholm, Göteborg (Västra Götaland) eller Malmö (Skåne).

Inledning

Kompetensförsörjning är en stor utmaning för samhället, både i Sverige och internationellt. I Sverige råder arbetskraftsbrist i samhällsviktiga yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården och utbildningsväsendet. Även arbetsgivare i näringslivet möter svårigheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens, inte minst inom IT-branschen och teknik.

Kvalificerad internationell arbetskraft kan spela en viktig roll i att tillgodose arbetsmarknadens behov av rätt kompetens. Samtidigt har många utrikes födda personer i Sverige svårt att få ett jobb som matchar deras utbildning.¹ Ett sätt för personer med utländsk högskoleutbildning att stärka sina möjligheter att arbeta inom det området där de har sin yrkeskompetens är att genomgå en *Kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning*. Ett vanligt skäl till att studenter söker sig till kompletterande utbildningar är för att kunna få behörighet att utöva ett reglerat yrke.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i regleringsbrev för 2024, 2025 och 2026 fått i uppdrag att följa upp och redovisa etableringen på arbetsmarknaden för personer som genomgått en högskoleutbildning i Sverige som kompletterar en avslutad utländsk utbildning. I redovisningen ska personer som varit föremål för regeringens särskilda satsningar särredovisas.² Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 2 mars 2026. I myndighetens instruktion ingår också en övergripande uppgift att följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden.³ UKÄ genomför regelbundet uppföljningar för examinerade på grundnivå och avancerad nivå⁴, samt doktorsexaminerade.⁵

Denna rapport beskriver etableringen på arbetsmarknaden för personer som fullföljt en högskoleutbildning som kompletterar en utländsk utbildning under läsåren 2019/20–2021/22.

¹ Bussi, M., and Pareliussen, J. (2017) Back to Basics – Literacy Proficiency, Immigration and Labour Market Outcomes in Sweden. *Social Policy & Administration*, 51: 676–696.

Kim, W. (2024) Overqualification Among Second-Generation Children of Immigrants in the Swedish Labour Market. *Eur J Population* 40, 34.

Statistiska Centralbyrå SCB (2025) *Matchning – utbildning (E3). Matchning mellan utbildning och yrke bland befolkningen 20-64 år efter utbildning och födelseland (nattbefolkning). År 2023.* https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM9906_AM9906A/RegionI/nd19E3N2/table/tableViewLayout1/

² Utbildningar som finansieras med medel från anslag 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* eller anslag 1:23 *Sveriges lantbruksuniversitet* (dock 1:24 2015–2016).

³ Förordning (2012:810) med instruktion för Universitetskanslersämbetet.

⁴ Universitetskanslersämbetet (2025) *Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan - Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2021/22.*

⁵ Universitetskanslersämbetet (2024) *Doktorsexaminerades etablering på arbetsmarknaden. Examinerade 2013–2020.*

En *fullföljd utbildning* innebär att studenten har uppfyllt minst ett av följande kriterier:

1. Studenten har tagit examen.
2. Studenten har tagit alla poäng på de kurser inom kompletterande utbildning som hen varit registrerad på.
3. Studenten har fått legitimation.

Uppföljningen sker vanligtvis 1–1,5 år efter den sista terminen personen var registrerad på den kompletterande utbildningen.⁶ Grunden till våra analyser består av longitudinella registerdata på individnivå. Mer om data och metod finns i bilaga 1 *Metodbilaga* och bilaga 2 *Definitioner och begreppsförklaringar*.

Rapporten börjar med en översikt av kompletterande utbildningar och deras studenter. Därefter analyserar vi etableringen på arbetsmarknaden efter fullföljd kompletterande utbildning. Den efterföljande analysen fokuserar på de etablerades situation på arbetsmarknaden, bland annat vilka sektorer de arbetade inom och vilka yrken de hade. Sist kontextualiserar vi studiens resultat med en diskussion kring utländska akademikers utmaningar och möjligheter på den svenska arbetsmarknaden.

⁶ I rapporten kommer vi referera till denna uppföljning som ”ett år efter utbildning”.

Översikt av kompletterande utbildningar 2019–2022

De kompletterande utbildningar som ingår i analysen är de som varit föremål för regeringens särskilda satsningar läsåren 2019/20–2021/22. Totalt handlar det om 14 utbildningar som ges på 15 olika lärosäten (tabell 1).⁷

Under åren 2017–2018 skedde en stor utbyggnad av den kompletterande utbildningen, både vad gäller antalet studenter i utbildning och utbudet av olika kompletterande utbildningar. Fram till dess anordnades kompletterande utbildningar för sex yrkesgrupper: jurister, läkare, lärare, sjuksköterskor, tandläkare och veterinärer. 2017 beslutade regeringen att utöka satsningarna på kompletterande utbildningar till fler utbildningsområden. Till exempel finns det numera kompletterande utbildningar även för biomedicinska analytiker och farmaceuter.

Tabell 1. Översikt av utbildningar som kompletterar en utländsk utbildning. Samordningsansvarigt lärosäte är fetmarkerade. * En språktermin ingår i utbildningen på UMU.

Utbildning	Inledningsår	Antal högskolepoäng	Lärosäte tillstånd 2019–2022
Barnmorskor	2018	60 hp	KI
Biomedicinska analytiker	2017	60 hp, 90 hp, 105 hp	GU , HKR, LIU, UU
Ekonomer	2017	60 hp	MDH (2019–2020)
Fysioterapeuter	2018	60 hp	KI
Farmaceuter	2017	70 hp	UU , GU
Ingenjörer och arkitekter	2018	60 hp, 120 hp	KTH , CTH, LU (2019–2020)
Jurister	2007	120 hp	SU, GU (2019)
Läkare	2009	60 hp, 90 hp, 120 hp, 150 hp*	KI , GU, LIU, LU, UMU
Lärare	2007	från 7.5 hp, högst 120 hp	SU , GU, LIU, MAU, ORU, UMU
Psykologer	2017	90 hp	UU , LU UMU
Sjuksköterskor	2009	60 hp	KI , GU, HIG, LTU, LNU
Socionomer	2017	90 hp, 120 hp	SU , GU, MAU, UMU
Tandläkare	2010	60 hp	KI , GU, MAU
Veterinärer	1999	120 hp	SLU

⁷ Utbildningar med få studenter (färre än 20 studenter som fullföljt utbildningen under läsåren 2019/20–2021/22) redovisas inte som enskild grupp i denna rapport. Det är fallet för kompletterande utbildningar till ekonomer, ingenjörer och arkitekter och veterinärer.

Kompletterande utbildningar omfattar vanligtvis mellan 60 och 120 högskolepoäng, det vill säga mellan ett och två års heltidsstudier. En mer detaljerad beskrivning av de olika utbildningarna och deras styrning finns i bilaga 3 *Fakta om kompletterande utbildningar efter avslutad utländsk utbildning*.

De flesta fullföljer sin utbildning

Det var 2 640 studenter som läste sista terminen av en kompletterande utbildning under läsåren 2019/20–2021/22.⁸ Av dessa var det 2 110 (80 procent) som fullföljde utbildningen (tabell 2).⁹

Tabell 2. Antal och andel personer (procent) med fullföljd respektive ej fullföljd kompletterande utbildning, läsåren 2019/20–2021/22. Totalt och uppdelat på kön.

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Fullföljd	2 110	80	1 550	81	570	79
Ej fullföljd	530	20	370	19	150	21
Totalt	2 640	100	1 920	100	720	100

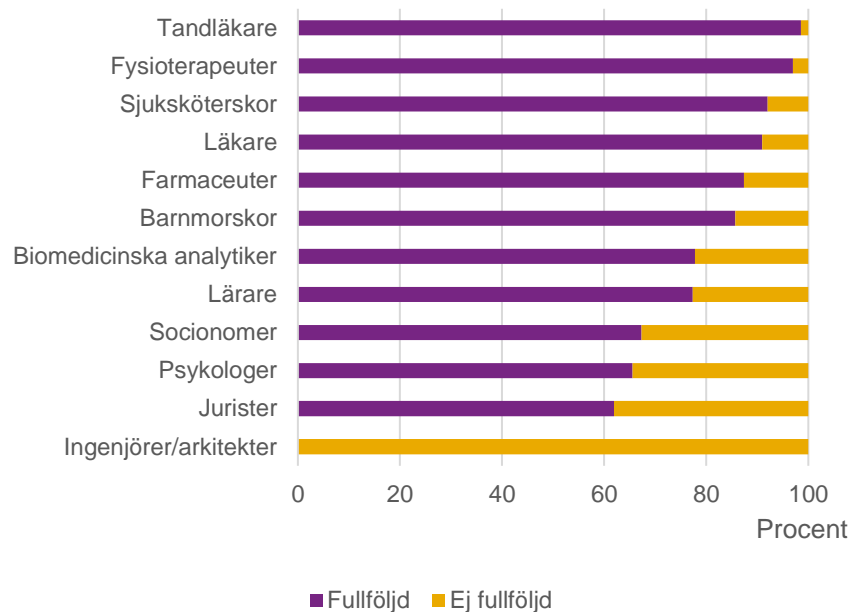
Andelen med fullföljd utbildning var högst bland tandläkare, fysioterapeuter och sjuksköterskor. Den var relativt låg bland jurister och psykologer (figur 1). Bland ingenjörer och arkitekter var det ingen som fullföljde en kompletterande utbildning enligt vår definition. Gruppen var dock relativt liten (30 personer).¹⁰

⁸ Personerna har inte varit registrerade på någon kompletterande utbildning efter denna period (t.o.m. vårterminen 2025).

⁹ I denna studie anses en student ha fullföljt sin utbildning om personen 1) har tagit ut en examen, 2) och/eller har tagit alla poäng på de kurser inom kompletterande utbildning som hen varit registrerad på, 3) och/eller har fått legitimation.

¹⁰ Examensfrekvensen för civilingenjörsprogram i ordinarie utbildning är relativt lågt, 56 procent för nybörjarläsåret 2016/17, vilket vanligen förklaras med att många studenter får jobb innan examen. En orsak till att många studenter av de som läser kompletterande civilingenjörsutbildning inte fullföljt kan vara att de fått ett relevant jobb innan de avslutar utbildningen. Utbildningarna leder inte heller till legitimation.

Figur 1. Andel personer (procent) med fullföljd respektive ej fullföljd utbildning, läsåren 2019/20–2021/22, per utbildning.

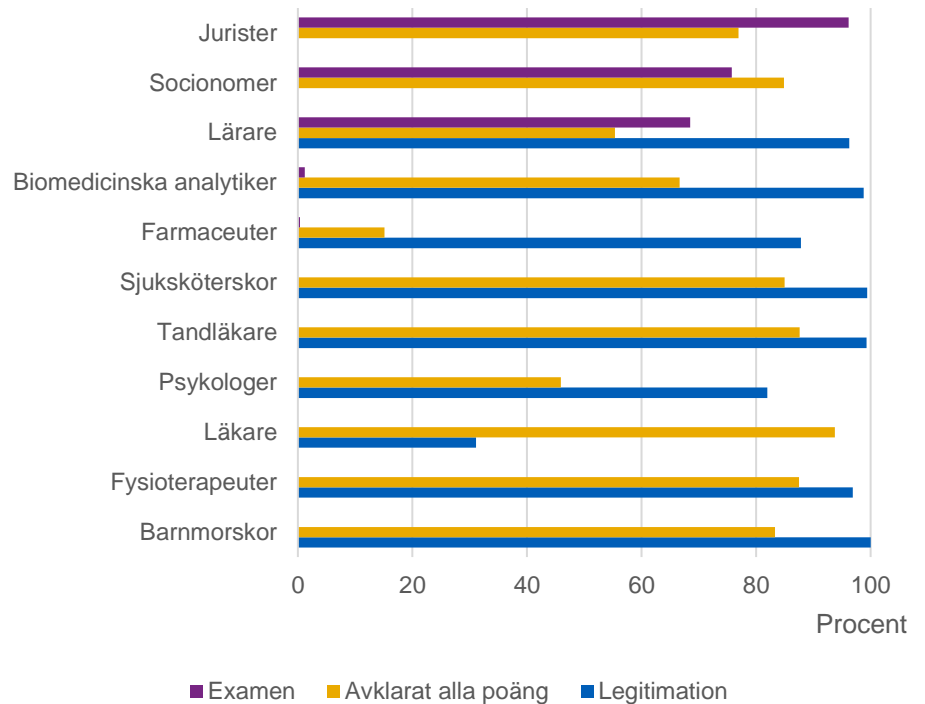

Skälen till avhopp på utbildningen beskrivs i lärosätenas årsredovisningar. Det beror till exempel på svårigheter att kombinera studier med arbete eller bristande kunskaper i svenska. Ytterligare anledningar till avbrott är att studenten har lång resväg till utbildningsorten.

Hur utbildningen räknas som fullföljd skiljer sig åt mellan grupperna. Att ta ut en examen och ha avklarat alla poäng är vanligt bland jurister och socionomer (figur 2). För reglerade yrken inom vården är legitimation det vanligaste kriteriet. Ett undantag är läkare där majoriteten fullföljer sin utbildning genom avklarade poäng. Det förklaras av att läkarna som ingår i denna studie behövde genomföra allmäntjänstgöring (AT) för att bli behöriga till legitimation. Då det råder konkurrens om AT-tjänster kan tiden från godkänd utbildning till legitimation ta flera år.

Även för lärare är legitimation det vanligaste kriteriet för fullföljd utbildning, men hälften av lärarna har även en examen och avklarat alla registrerade poäng.

Figur 2. Andel personer med fullföljd utbildning läsåren 2019/20–2021/22 som har en examen, avklarad alla poäng eller fått legitimation, per utbildning.

Kvinnor i majoritet

Under läsåren 2019/20–2021/22 var det totalt 2 110 studenter som fullföljde en kompletterande utbildning efter avslutad utländsk utbildning. Av dem var 1 550 kvinnor (73 procent) och 570 män (27 procent).

Könsfördelningen inom denna population är något ojämnare jämfört med examinerade i högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå generellt. Av de examinerade läsåren 2019/20–2021/22 var 64 procent kvinnor och 36 procent män.

Den höga andelen kvinnor bland studenter på kompletterande utbildningar förklaras till stor utsträckning av att kvinnorna utgör en stor majoritet på lärarutbildningen (87 procent) som också är den största kompletterande utbildningen (se avsnitt nedan).

ULV största utbildningen

Bland de kompletterande utbildningarna som finns för personer med utländsk examen dominerar kompletterande utbildning till lärare och förskollärare (också benämnd Utlandsutbildade lärares vidareutbildning, ULV). Det var 47 procent av studenterna i populationen som fullföljt en sådan utbildning (tabell 3). Vanliga utbildningar är också kompletterande

utbildningar för farmaceuter (13 procent), läkare (11 procent) och sjuksköterskor (9 procent).

Kvinnor var i stor majoritet bland lärare (87 procent), psykologer (84 procent) och sjuksköterskor (79 procent). Inom andra utbildningar var könsfördelningen jämn, till exempel bland farmaceuter, läkare och tandläkare.

Tabell 3. Antal personer och andel av populationen (procent) som fullföljt en kompletterande utbildning läsåren 2019/20–2021/22, per kön och utbildning.

Utbildning	Totalt	Andel av populationen (%)	Kvinnor	Män	Kvinnor (%)	Män (%)
Barnmorskor	20	1,1	20	–	100	–
Biomedicinska analytiker	80	4	50	30	63	37
Farmaceuter	270	12,8	150	120	56	44
Fysioterapeuter	30	1,5	20	10	59	41
Jurister	50	2,5	30	20	60	40
Läkare	240	11,4	120	120	51	49
Lärare	990	46,7	860	130	87	13
Psykologer	60	2,9	50	10	84	16
Sjuksköterskor	170	8,6	140	40	79	21
Socionomer	30	1,6
Tandläkare	140	6,5	60	80	44	56
Veterinärer	10	0,6
Totalt	2 110	100	1 550	570	73	27

Viktigt tillskott på farmaceuter och tandläkare

Under läsåren 2019/20–2021/22 var det totalt 2 110 studenter som fullföljt en kompletterande utbildning. Gruppen som kompletterat en utländsk utbildning utgör en relativt liten andel av alla nyutbildade i Sverige.¹¹ Bland ett flertal yrkesgrupper utgör de bara mellan 1 och 3 procent av alla nyutbildade. Men för några yrkesgrupper är tillskottet till arbetsmarknaden betydande (tabell 4).¹² Personer som kompletterat en utländsk examen utgör 18 procent av nyutbildade farmaceuter, 15 procent av nyutbildade tandläkare, 9 procent av nyutbildade biomedicinska analytiker och 6 procent av nyutbildade läkare. För dessa

¹¹ Nyutbildade avser de examinerade på ordinarie utbildningar och de personer som fullföljt en kompletterande utbildning.

¹² Kompletterande utbildningar till lärare, jurister och socionomer finns inte med i denna tabell. Det är vanligt för personer som slutför dessa utbildningar att ta ut en svensk examen. Detta innebär att personer som tar ut en svensk examen efter fullföljd kompletterande utbildning räknas bland examinerade på ordinarie utbildningar. För dessa yrkesgrupper utgör personer som kompletterat en utländsk utbildning en mycket liten andel av alla nyutbildade i Sverige.

yrken utgör de som kompletterat en utländsk utbildning ett mycket viktigt tillskott till arbetsmarknaden.

Tabell 4. Antal som fullföljt kompletterande utbildning för personer med utländsk examen och antal examinerade på motsvarande yrkesutbildningar, per utbildning. Läsåren 2019/20–2021/22.

	Antal som fullföljt kompletterande utbildning	Antal examinerade	Andel med fullföljd kompletterande utbildning bland alla nyutbildade (%)
Barnmorskor	20	1 000	2,3
Biomedicinska analytiker	80	890	8,6
Farmaceuter	270	1 210	18,4
Fysioterapeuter	30	1 460	2,2
Läkare	240	3 990	5,7
Psykologer	60	1 700	3,5
Sjuksköterskor	170	12 570	1,4
Tandläkare	140	790	14,7

Flest studenter på Stockholms universitet

Totalt ingår 15 universitet och högskolor i regeringens särskilda satsningar. Studenterna på kompletterande utbildningar vid Stockholms universitet omfattar över 20 procent av populationen vilket till största del beror på lärarutbildningen (ULV) som ges i stor omfattning vid lärosätet (tabell 5). 89 procent av studenterna vid Stockholms universitet utbildade sig till lärare. Även Göteborgs universitet hade ett stort antal studenter vilket beror på att ett flertal kompletterande utbildningar ges på lärosätet, bland annat för lärare, farmaceuter och tandläkare.¹³

De allra flesta utbildningarna bedrivs på campus men ett fåtal ges på distans, däribland utbildningen för utländska apotekare på Uppsala universitet och utbildningen för utländska lärare på Umeå universitet.

¹³ 170 personer i undersökningspopulationen läste kurser på flera lärosäten under sin kompletterande utbildning. Merparten var studenter inom Utlandsutbildade lärares vidareutbildning (ULV). I studien redovisar vi studentens lärosäte som det lärosäte där personen läst flest antal poäng.

Tabell 5. Antal och andel (procent) personer som fullföljt en kompletterande utbildning under läsåren 2019/20–2021/22, per lärosäte.

Lärosäte	Totalt	Andel av populationen (%)	Kvinnor	Män	Kvinnor (%)	Män (%)
Uppsala universitet	220	10	140	80	63	37
Lunds universitet	60	3	40	20	64	36
Göteborgs universitet	400	19	260	140	65	35
Stockholms universitet	490	23	420	60	87	13
Umeå universitet	110	5	70	40	65	35
Linköpings universitet	250	12	190	60	76	24
Karolinska institutet	240	11	170	70	71	29
Luleå tekniska universitet	40	2
Örebro universitet	50	2	40	10	86	14
Malmö universitet	190	9	140	50	73	27
Högskolan i Gävle	40	2	20	10	66	34
Övriga	40	2	30	20	63	37
Totalt	2 110	100	1 550	570	73	27

Två av tre från Asien

I populationen ingår studenter från olika länder. Studenter från Asien utgör en stor majoritet (67 procent) men även europeiska studenter utgör en stor andel (22 procent), se tabell 6.

Kvinnorna utgjorde en stor majoritet bland studenterna från de flesta födelseregioner. Endast för studenterna födda i Afrika var fördelningen jämn. Andelen kvinnor var särskilt hög bland studenter födda i EU utom Norden (85 procent), i Europa utom EU och Norden (84 procent) samt i Sydamerika (84 procent).

Vissa födelseregioner är vanligare inom vissa utbildningar. Studenter från Asien utgjorde en stor andel av de studerande med kompletterande utbildning för farmaceuter (83 procent), tandläkare (81 procent) och biomedicinska analytiker (79 procent). Studenter från Afrika var

vanligare bland studenter som studerade kompletterande utbildning för sjuksköterskor (28 procent).

Bland europeiska studenter var den kompletterande utbildningen för lärare den vanligaste utbildningen. Den utbildningen omfattade 74 procent av studenterna från EU utom Norden i vår population. En europeisk lärarexamen (från EU, ESS eller Schweiz) uppfyller inte alltid alla krav för att personen ska kunna få lärarlegitimation. I så fall kan Skolverket besluta att personen behöver göra vissa kompensationsåtgärder. En sådan åtgärd kan vara att läsa en kompletterande högskoleutbildning (ULV). Det kan också handla om att visa att man har arbetat som lärare eller göra ett lämplighetsprov. För andra legitimationsyrken räcker som regel en europeisk examen för att få legitimation. Läs mer i faktarutan *Olika vägar till svensk legitimation för utländska akademiker* nedan.

Ett fåtal studenter var födda i Sverige. Merparten av dessa läste en kompletterande utbildning för lärare eller jurister.

Tabell 6. Antal och andel (procent) personer som fullföljt en kompletterande utbildning under läsåren 2019/20–2021/22, per födelseregion.

Födelseregion	Totalt	Andel av populationen (%)	Kvinnor	Män	Kvinnor (%)	Män (%)
Afrika	160	7,4	90	70	57	43
Asien	1 420	67,1	1 010	410	71	29
EU utom Norden	140	6,8	120	20	85	15
Europa utom EU och Norden	260	12,5	220	40	84	16
Nordamerika	20	0,8	10	10	71	29
Sydamerika	60	2,7	50	10	84	16
Sverige	50	2,2	40	10	80	20
Övriga	10	0,5
Totalt	2 110	100	1 550	570	73	27

I samband med att studenterna fullföljde sin kompletterande utbildning hade de i genomsnitt varit i Sverige i 7 år.¹⁴

¹⁴ Här räknas antal år sedan personens senaste invandring till Sverige. Vissa personer kan ha flyttat in och ut från Sverige tidigare.

Olika vägar till svensk legitimation för utländska akademiker

Ett legitimationsyrke är ett yrke där den som utför arbetet måste ha en specifik legitimation. Socialstyrelsen utfärdar legitimationer för yrken inom hälso- och sjukvård, Skolverket utfärdar lärarlegitimationer och Jordbruksverket legitimation för veterinärer och djursjukskötare.

Processen för att få en yrkeslegitimation skiljer sig beroende på om personen har tagit sin examen i ett land inom eller utanför EU, det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och Schweiz.

Utbildning från ett land utanför EU/EES och Schweiz

Ett sätt för personer med utbildning från ett land utanför EU/EES och Schweiz att kunna ansöka om legitimation är att genomgå en kompletterande utbildning. Ett alternativt sätt är att göra ett kunskapsprov och praktisk tjänstgöring.

Ett tredje sätt är att läsa en svensk utbildning och ta en svensk examen.

Studietiden kan eventuellt förkortas genom att tidigare studier kan tillgodoräknas.

Utbildning eller arbete från ett land inom EU/EES och Schweiz

Personer med utbildning från ett land inom EU/EES och Schweiz omfattas av bestämmelser i lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer. Dessa personer kan få en svensk legitimation efter ansökan till behörig myndighet.

Vanligen behövs ingen kompletterande utbildning för dessa personer. För lärare med utländsk examen kan dock en kompletterande utbildning behövas för att uppfylla kraven för legitimation.

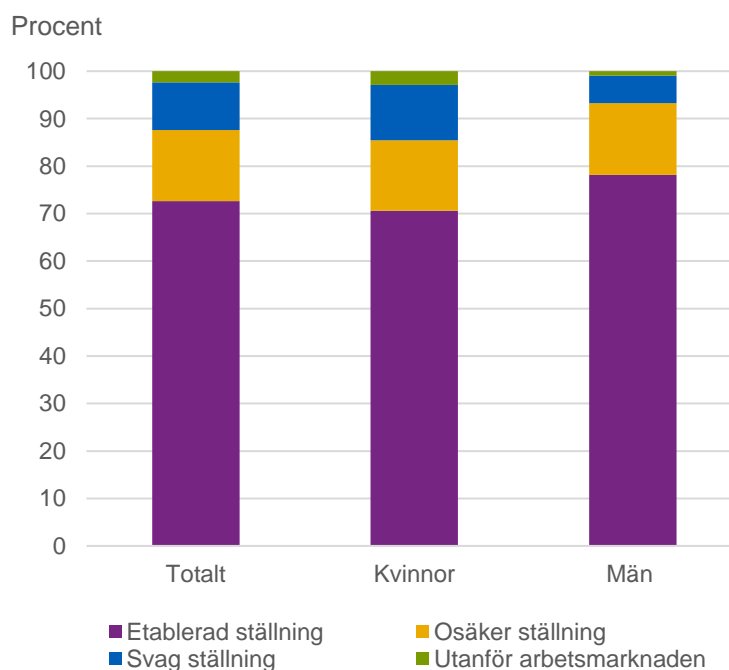
Etablering på arbetsmarknaden

I det här kapitlet redovisas etableringen på arbetsmarknaden för de som har fullföljt en kompletterande utbildning. Skillnader i etablering mellan olika kompletterande utbildningar redovisas och jämförelser görs med etableringen för nyexaminerade på ordinarie utbildningar.

En majoritet är etablerade ett år efter utbildningen

En majoritet av de som fullföljer en kompletterande utbildning efter utländsk utbildning etablerar sig snabbt på arbetsmarknaden. Av de som fullföljt en kompletterande utbildning läsåren 2019/20–2021/22 var 71 procent av kvinnorna och 78 procent av männen etablerade ett år efter utbildning. Totalt var 73 procent etablerade (figur 3). Det innebär att de var sysselsatta i november det aktuella uppföljningsåret, att de hade en relativt hög arbetsinkomst och att de inte varit arbetslösa någon gång under året, se faktaruta *Vem räknas som etablerad?*

Figur 3. Arbetsmarknadsställning (procent) ett år efter utbildning för personer som fullföljt en kompletterande utbildning läsåren 2019/20–2021/22. Totalt och uppdelat på kön.

Många fler kvinnor än män genomgick en kompletterande utbildningen. Därför var antalet etablerade kvinnor fler än antalet etablerade män (1 000 respektive 420).

15 procent av både kvinnorna och männen hade en osäker ställning på arbetsmarknaden, vilket innebär en relativt låg arbetsinkomst eller förekomst av arbetslöshet under året.

Av kvinnorna hade 12 procent en svag arbetsmarknadsställning, medan motsvarande andel för männen var 6 procent. En svag ställning betyder låg arbetsinkomst eller förekomst av heltidsarbetslöshet en stor del av året.

Den sista kategorin, utanför arbetsmarknaden, innebär att personen helt saknar arbetsinkomst. Av de som fullföljde en kompletterande utbildning läsåren 2019/20–2021/22 var 3 procent av kvinnorna och 1 procent av männen utanför arbetsmarknaden ett år efter fullföljd utbildning.

Vem räknas som etablerad?

För att räknas som *etablerad* på arbetsmarknaden krävs att individen uppfyller följande kriterier det aktuella uppföljningsåret:

- Personen är sysselsatt i november månad enligt den definition som SCB använder i Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).
- Den sammanräknade arbetsinkomsten under året ska överstiga 279 900 kronor (år 2023).
- Det ska inte finnas några händelser som indikerar perioder av arbetslöshet (på heltid eller deltid) eller att personen varit föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Den definition av etablerad som används här är relativt strikt och innebär att individerna är väl förankrade på arbetsmarknaden. För att räknas som etablerad krävs dock inte att personen arbetar inom ett yrke som matchar dess utbildning.

Ställningen på arbetsmarknaden delas in i fyra kategorier i etableringsmättet utifrån hur väl etablerad personen är:

- **etablerad ställning** – god ställning på arbetsmarknaden
- **osäker ställning** – relativt låg arbetsinkomst eller förekomst av arbetslöshet
- **svag ställning** – låg arbetsinkomst eller förekomst av heltidsarbetslöshet en stor del av året
- **utanför arbetsmarknaden** – ingen arbetsinkomst.

Personer som antingen studerar eller har flyttat utomlands under uppföljningsåret exkluderas från analysen.

Hög etablering bland sjuksköterskor och tandläkare

Arbetsmarknadsställningen bland personer som kompletterat en utländsk utbildning varierar mellan olika yrkesgrupper (tabell 7).

Etableringsgraden ett år efter fullföljd utbildning var relativt hög för sjuksköterskor (87 procent), tandläkare (86 procent) och biomedicinska analytiker (85 procent). Den allra högsta etableringsgraden hade barnmorskor och fysioterapeuter, men dessa utbildningar hade få studenter. Lägst etableringsgrad hade lärare (65 procent) och läkare (68 procent). En relativt stor andel läkare hade en osäker ställning på arbetsmarknaden (18 procent). Det är dock värt att notera att majoriteten av dessa var verksamma som underläkare.

Tabell 7. Etableringsgrad (procent) ett år efter fullföljd kompletterande utbildning, läsåren 2019/20–2021/22. Totalt och uppdelat på kön.

Kompletterande utbildning	Antal i undersökningspopulation	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)
Barnmorskor	20	91	91	.
Biomedicinska analytiker	80	85	82	90
Farmaceuter	260	77	75	80
Fysioterapeuter	30	93
Jurister	50	83	85	81
Läkare	240	68	69	67
Lärare	890	65	64	71
Psykologer	60	78
Sjuksköterskor	160	87	87	89
Socionomer	30	74
Tandläkare	130	86	86	87
Totalt	1 950	73	71	78

Etableringen ökar över tid

Etableringen på arbetsmarknaden ökar med tiden efter utbildning. För de som fullföljde en kompletterande utbildning läsåret 2019/20 har etableringen följts upp vid tre tillfällen: ett, två och tre år efter utbildning (tabell 8).

Ett år efter fullföljd utbildning var 70 procent av kvinnorna och 79 procent av männen etablerade. Två år efter examen var 79 procent av kvinnorna och 87 procent av männen etablerade, och tre år efter examen var 83 procent av kvinnorna och 89 procent av männen etablerade.

Merparten av ökningen i etableringsgrad skedde mellan år ett och år två efter fullföljd utbildning. För kvinnor ökade den med 9 procentenheter (från 70 procent till 79 procent) och för män med 8 procentenheter (från

79 procent till 87 procent) under den perioden. Mellan år två och år tre var ökningen däremot inte lika stor. Andelen etablerade ökade då med 4 procentenheter för kvinnor och 2 procentenheter för män. En del av ökningen i etableringsgrad över tid för de som fullföljde en kompletterande utbildning läsåret 2019/20 kan förklaras av att det rådde lågkonjunktur under 2021 (ett år efter deras utbildning) på grund av coronapandemin. Totalt sett har dock coronapandemin inte haft någon större påverkan på högskoleutbildades etablering på arbetsmarknaden.¹⁵

Tabell 8. Andel etablerade ett, två och tre år efter fullföljd kompletterande utbildning, läsåren 2019/20–2021/22. Totalt och uppdelat på kön.

	1 år efter fullföljd utbildning	2 år efter fullföljd utbildning	3 år efter fullföljd utbildning
2019/20			
Totalt	72	82	85
Kvinnor	70	80	83
Män	79	87	89
2020/21			
Totalt	73	82	.
Kvinnor	71	80	.
Män	76	85	.
2021/22			
Totalt	73	.	.
Kvinnor	71	.	.
Män	81	.	.

Etableringsgraden ökade med tiden efter fullföljd utbildning för alla stora utbildningar (tabell 9). Ökningsnivån varierade dock mellan olika grupper. Ökningen mellan år ett och år tre var störst för lärare (20 procentenheter) och läkare (16 procentenheter) och minst för sjuksköterskor (2 procentenheter) och farmaceuter (4 procentenheter). Sjuksköterskor och farmaceuter hade en hög etableringsgrad redan ett år efter fullföljd utbildning.

En möjlig förklaring till att det tar längre tid för lärare att bli etablerade är att majoriteten av lärartjänster utlyses innan skolterminen börjar, vilket innebär att det inte finns lika många lediga tjänster under resten av året. För läkarna kan det delvis bero på konkurrensen om AT-tjänster och förekomsten av arbetslöshet mellan olika visstidsanställningar.¹⁶

¹⁵ Läs mer i UKÄ:s rapport från 2023 *Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2015/16–2019/20*.

¹⁶ Läkarna som ingår i denna studie behövde genomföra allmäntjänstgöring (AT) för att bli behöriga till legitimation. Från och med 2025 reformeras de kompletterande utbildningarna för läkare med utländsk examen så att de blir direkt legitimationsgrundande (se bilaga 3).

Tabell 9. Andel etablerade ett, två och tre år efter fullföljd kompletterande utbildning, läsåret 2019/20.

Kompletterande utbildning	Etablerade 1 år efter fullföljd utbildning (%)	Etablerade 2 år efter fullföljd utbildning (%)	Etablerade 3 år efter fullföljd utbildning (%)
Farmaceuter	74	79	78
Läkare	68	86	84
Lärare	63	77	83
Psykologer	77	81	88
Sjuksköterskor	86	89	88
Tandläkare	85	87	95

Tandläkare och sjuksköterskor uppnår samma etablering som nyexaminerade på ordinarie utbildningar

För att sätta etableringen för personer som kompletterat en utländsk utbildning i ett större sammanhang är det relevant att jämföra gruppen med personer som tog ut en motsvarande svensk examen. Generellt är etableringsgraden ett år efter avslutad utbildning lägre för personer som kompletterat en utländsk utbildning jämfört med nyexaminerade på ordinarie utbildningar (tabell 10). Skillnaden är särskilt stor bland läkare som har låg etableringsgrad också i förhållande till andra kompletterande utbildningar. Även lärare och farmaceuter hade ett större gap till motsvarande grupp examinerade i Sverige.

Tabell 10. Andel etablerade (procent) ett år efter fullföljd kompletterande utbildning och motsvarande för examinerade på yrkesexamensprogram i Sverige, läsåren 2019/20–2021/22. Antalet som fullföljt en kompletterande utbildning och antalet examinerade avser personer som var folkbokförda i Sverige och ej studerande ett år efter utbildning/examen.

Kompletterande utbildning	Antal som fullföljt en kompletterande utbildning	Andel etablerade (%)	Yrkesexamensprogram	Antal examinerade	Andel etablerade (%)
Barnmorskor	20	91	Barnmorskeexamen	1000	90
Biomedicinska analytiker	80	85	Biomedicinsk analytikerexamen	890	87
Farmaceuter	260	77	Apotekarexamen	650	90
			Receptarieexamen	560	87
Fysioterapeuter	30	93	Fysioterapeutexamen	1460	86
Jurister	50	83	Juristexamen	4110	91
Läkare	240	68	Läkarexamen	3990	94
Lärare	890	65	Förskollärarexamen	8600	86
			Grundlärarexamen	8090	92
			Yrkeslärarexamen	1650	94
			Äldre lärarexamen	2170	88
			Ämneslärarexamen	8310	88
Psykologer	60	78	Psykologexamen	1700	87
Sjuksköterskor	160	87	Sjuksköterskeexamen	12 570	91
Socionomer	30	74	Socionomexamen	6440	88
Tandläkare	130	86	Tandläkarexamen	790	93

Tre år efter avslutad utbildning hade etableringsgapet för läkare och lärare minskat betydligt men de som kompletterat en utländsk utbildning hade inte uppnått samma etableringsgrad som examinerade från motsvarande svenska utbildningar (tabell 11).

Men för ett antal utbildningar var personer som kompletterat en utländsk utbildning etablerade i en lika hög grad som nyexaminerade på ordinarie utbildningar. Detta är fallet för psykologer och sjuksköterskor. Utländska tandläkare hade till och med en högre etablering än motsvarande grupp examinerade tre år efter fullföljd utbildning.

Tabell 11. Andel etablerade (procent) ett och tre år efter fullföljd kompletterande utbildning och motsvarande för examinerade på yrkesexamensprogram i Sverige, läsåren 2019/20. Antalet som fullföljt en kompletterande utbildning och antalet examinerade avser personer som var folkbokförda i Sverige och ej studerande ett år efter utbildning/examen.

Kompletterande utbildning	Antal som fullföljt en kompletterande utbildning	Andel etablerade ett år efter fullföljd utbildning (%)	Andel etablerade tre år efter fullföljd utbildning (%)	Yrkesexamensprogram	Antal examinerade	Andel etablerade ett år efter examen (%)	Andel etablerade tre år efter examen (%)
Farmaceuter	70	74	78	Apotekarexamen	210	90	91
				Receptarieexamen	180	88	91
Läkare	80	68	84	Läkarexamen	1310	94	91
Lärare	250	63	83	Förskollärarexamen	2860	84	85
				Grundlärarexamen	2660	91	92
				Yrkeslärarexamen	470	94	92
				Äldre lärarexamen	800	87	91
				Ämneslärarexamen	2500	87	91
Psykologer	30	77	88	Psykologexamen	560	87	89
Sjuksköterskor	80	86	88	Sjuksköterskeexamen	4150	90	89
Tandläkare	50	85	95	Tandläkarexamen	270	96	90

Lägre etablering bland dem som inte fullföljt utbildningen

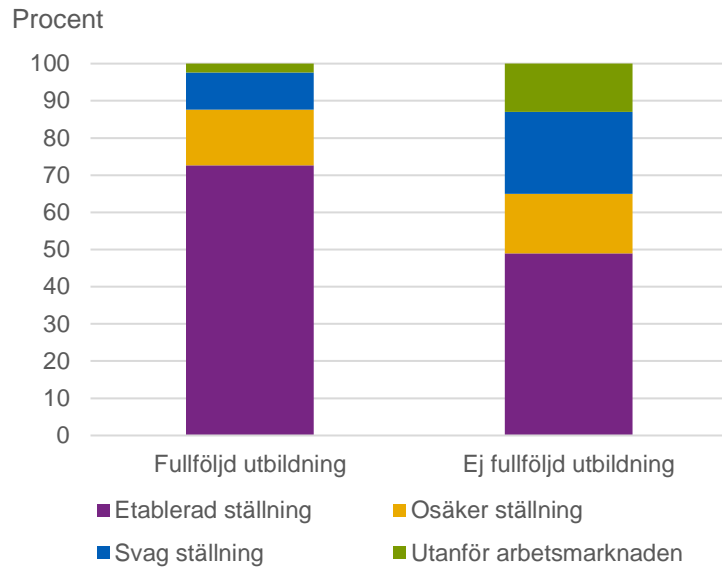
Som en jämförelsepunkt till dem som har fullföljt sin kompletterande utbildning har vi undersökt dem som av olika skäl inte fullföljde sin utbildning. Denna grupp består av 530 personer varav 420 ingår i undersökningspopulationen ett år efter sista registreringsterminen (dvs. de ingår i den svenska befolkningen den 31 december och är inte i studier).

I gruppen som inte fullföljt sin utbildning var drygt hälften (49 procent) etablerade på arbetsmarknaden ett år efter sin sista termin. I jämförelse var etableringsgraden 73 procent bland dem som fullföljt sin utbildning. Vidare hade 16 procent en osäker ställning, 22 procent hade en svag ställning och ytterligare 13 procent stod helt utanför arbetsmarknaden, bland dem som inte fullföljt den kompletterande utbildningen (figur 4).¹⁷

Jämförelsen ska dock inte förstås som en analys av utbildningens effekter, vilket kräver andra statistiska metoder.

¹⁷ Det är möjligt att en del av dem som räknas som "utanför arbetsmarknaden" har utvandrat från Sverige utan att ha anmält sin flytt.

Figur 4. Arbetsmarknadsställning (procent) ett år efter sista registreringstermin på en kompletterande utbildning, läsåren 2019/20–2021/22. Personer med fullföljd och ej fullföljd utbildning.

Högre etablering bland sjuksköterskor och läkare jämfört med föregående uppföljning

UKÄ har tidigare följt upp gruppen studenter som har kompletterat sin utländska utbildning. Den senaste rapporten publicerades 2023 och fokuserade på personer som fullföljde en kompletterande utbildning under läsåren 2017/18–2018/19.

Andelen med en etablerad ställning i denna studie var något högre jämfört med uppföljningen från 2023, 73 procent jämfört med 72 procent. Etableringen bland män var dock betydligt högre i denna studie (78 procent) jämfört med den tidigare uppföljningen (73 procent) (tabell 12).

Tabell 12. Arbetsmarknadsställning (procent) ett år efter fullföljd kompletterande utbildning, läsåren 2017/18–2018/19 och 2019/20–2021/22. Totalt och uppdelat på kön.

	Totalt (%)		Kvinnor (%)		Män (%)	
	2017/18– 2018/19	2019/20– 2021/22	2017/18– 2018/19	2019/20– 2021/22	2017/18– 2018/19	2019/20– 2021/22
Etablerad ställning	72	73	72	71	73	78
Osäker ställning	15	15	14	15	17	15
Svag ställning	10	10	11	12	9	6
Utanför arbetsmarknaden	2	2	3	3	1	1

Etableringsgraden var högre bland läkare, sjuksköterskor och psykologer som kompletterat sin utbildning läsåren 2019/20–2021/22 jämfört med de som genomgick motsvarande utbildningar under den föregående perioden. Däremot var andelen etablerade lärare högre bland dem som fullföljde sin utbildning läsåren 2017/18–2018/19 jämfört med de som fullföljde sin utbildning läsåren 2019/20–2021/22 (tabell 13).¹⁸

Tabell 13. Etableringsgrad (procent) ett år efter fullföljd kompletterande utbildning, läsåren 2017/18–2018/19 och 2019/20–2021/22. Uppdelat på utbildning.

Kompletterande utbildning	Fullföljd kompletterande utbildning 2017/18–2018/19		Fullföljd kompletterande utbildning 2019/20–2021/22	
	Antal	Andel etablerade (%)	Antal	Andel etablerade (%)
Farmaceuter	70	79	260	77
Läkare	130	61	240	68
Lärare	410	71	890	65
Psykologer	20	61	60	78
Sjuksköterskor	120	78	160	87
Tandläkare	80	87	130	86

¹⁸ Observera att den förra uppföljningen omfattar två läsår (2017/18–2018/19) medan den nuvarande uppföljningen omfattar tre läsår (2019/20–2021/22). Detta förklarar att antaluppgifterna i tabellen skiljer sig mellan de två uppföljningarna.

Höga nivåer av sysselsättning efter kompletterande utbildning

Ett alternativt sätt att beskriva ställningen på arbetsmarknaden är att titta på andelen sysselsatta. Med sysselsatt menas en person som utfört förvärvsarbete, antingen som egen företagare eller som anställd, motsvarande en timme per vecka under november månad det aktuella året. I jämförelse med begreppet etablerad kräver sysselsättningsmålet ingen särskild inkomst eller att personen inte varit arbetslös under året. Andelen sysselsatta är därför i regel betydligt högre än andelen etablerade.

Ett år efter fullföljd kompletterande utbildning var 94 procent av personerna i studiepopulationen sysselsatta (tabell 14).

Sysselsättningsgraden var något högre för män (96 procent) än för kvinnor (93 procent). Tre procent var arbetslösa och ytterligare tre procent befann sig utanför arbetskraften, vilket betyder att de varken arbetade eller sökte arbete.

Sysselsättningsgraden var högst bland fysioterapeuter och psykologer och lägst bland läkare och lärare.

Tabell 14. Sysselsättningsgrad (procent) ett år efter fullföljd kompletterande utbildning, läsåren 2019/20–2021/22. Totalt och uppdelat på kön.

Kompletterande utbildning	Antal i population	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)
Barnmorskor	20	96	96	–
Biomedicinska analytiker	80	96	96	97
Farmaceuter	270	96	95	97
Fysioterapeuter	30	100	100	100
Jurister	50	96	93	100
Läkare	240	93	89	96
Lärare	980	93	93	94
Psykologer	60	98
Sjuksköterskor	170	94	93	97
Socionomer	30	97
Tandläkare	140	97	97	97
Totalt	2 100	94	93	96

De etablerades situation på arbetsmarknaden

Detta kapitel undersöker de etablerades situation på arbetsmarknaden. Det beskriver individernas vanligaste yrken samt i vilken sektor och region de arbetade.

Kompletterande utbildning leder till relevant jobb

Av de som fullföljde en kompletterande utbildning 2019/20 och var etablerade på arbetsmarknaden tre år efter utbildningen hade en majoritet ett yrke som överensstämde med utbildningen (tabell 15).

Den tydligaste kopplingen till ett specifikt yrke hade de som kompletterat en utländsk tandläkarutbildning: där arbetade 97 procent av de etablerade som tandläkare. Bland de som kompletterat en utländsk läkarutbildning som var etablerade på arbetsmarknaden var det 96 procent som hade ett relevant jobb, antingen AT-läkare, ST-läkare eller underläkare. Bland de som kompletterat en utländsk farmaceututbildning arbetade 92 procent antingen som apotekare eller som receptarie. Andelen som kompletterat en utländsk sjuksköterskeutbildning och arbetade som sjuksköterska var 90 procent.

Även de flesta av dem som kompletterat en lärarutbildning arbetade som lärare tre år efter fullföljd kompletterande utbildning. 60 procent var grundskollärare, 17 procent förskollärare och 8 procent gymnasielärare.

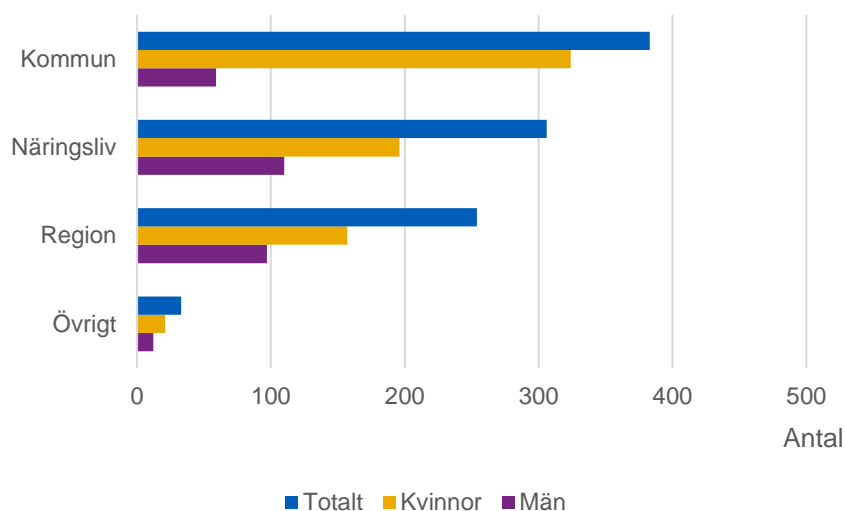
Tabell 15. Vanligaste yrkesgrupp för etablerade tre år efter fullföljd kompletterande utbildning läsåret 2019/20.

	Antal	Andel (%)
Farmaceututbildning	60	
Apotekare	20	41
Receptarier	30	51
<i>Totalt</i>	<i>50</i>	<i>92</i>
Läkarutbildning	70	
AT-läkare	20	25
ST-läkare	30	37
Övriga läkare (underläkare)	20	34
<i>Totalt</i>	<i>70</i>	<i>96</i>
Lärarytutbildning	210	
Förskollärare	40	17
Grundskollärare	130	60
Gymnasielärare	20	8
<i>Totalt</i>	<i>180</i>	<i>85</i>
Psykologutbildning	20	
Psykologer	20	95
Sjuksköterskeutbildning	60	
Grundutbildade sjuksköterskor eller Geriatriksjuksköterskor	50	90
Tandläkarutbildning	30	
Tandläkare	30	97

Den kommunala sektorn är störst

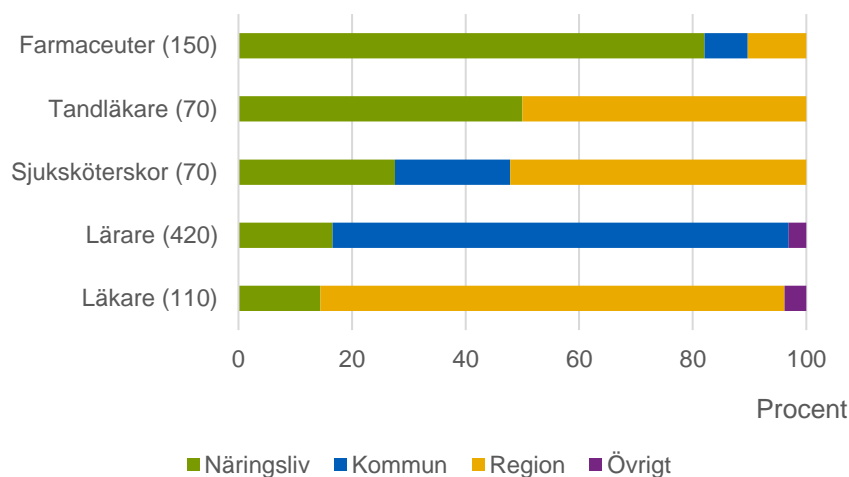
De flesta som var etablerade på arbetsmarknaden ett år efter en fullföljd kompletterande utbildning arbetade inom den kommunala sektorn. Av kvinnorna var det nästan hälften som arbetade i en kommun (figur 5). Detta beror på att majoriteten av de som genomförde lärarytutbildningar var kvinnor, och lärarytutbildning leder ofta till en kommunal anställning inom skolan. Bland män var däremot näringslivet den största sektorn, följt av regioner.

Figur 5. Antal etablerade ett år efter fullföljd kompletterande utbildning läsåren 2020/21–2021/22 per sektor (näringsliv, kommun, region, övrigt), totalt och uppdelat på kön. I övrigt ingår staten och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

En majoritet av läkare arbetade i den regionala sektorn medan näringslivet var den största sektorn bland farmaceuter. För tandläkare var dock det lika vanligt att arbeta inom näringslivet som inom en region (figur 6).

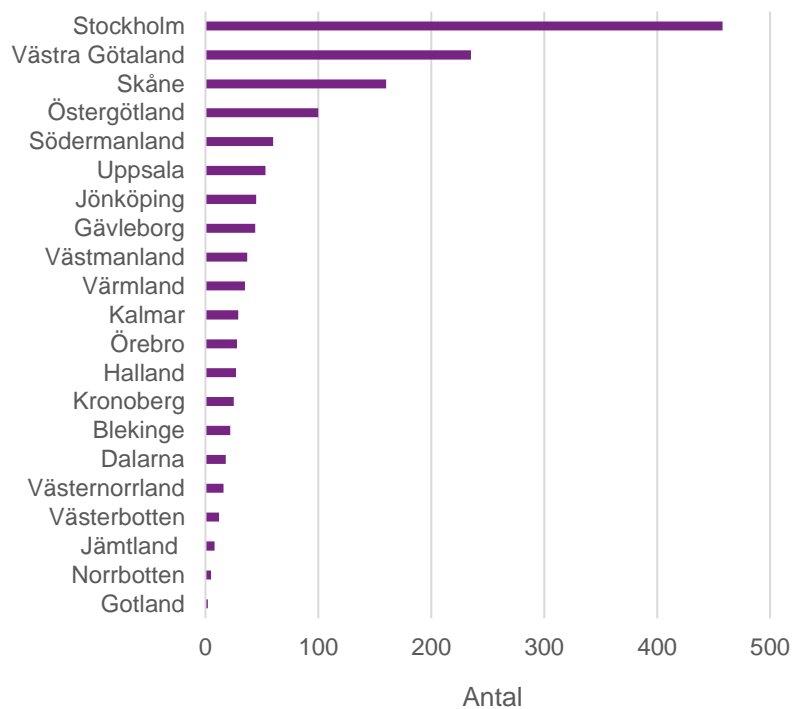
Figur 6. Andel etablerade (procent) ett år efter fullföljd kompletterande utbildning (läsåren 2020/21–2021/22) per sektor (näringsliv, kommun, region, övrigt), bland stora kompletterande utbildningar. I övrigt ingår staten och hushållens icke-vinstdrivande organisationer. Antal etablerade i parentes.

Sex av tio arbetade i en storstadsregion

Personer som kompletterat en utländsk utbildning tenderar att framförallt etablera sig i storstadsregioner. Sex av tio som fullföljde en kompletterande utbildning läsåren 2019/20–2021/22 och var etablerade ett år efter utbildningen arbetade i en av Sveriges tre storstadsregioner: Stockholm, Göteborg (Västra Götaland) eller Malmö (Skåne), se figur 7.

Figur 7. Etablerade ett år efter fullföljd kompletterande utbildning fördelat på arbetsplatsens region, läsåren 2019/20–2021/22.

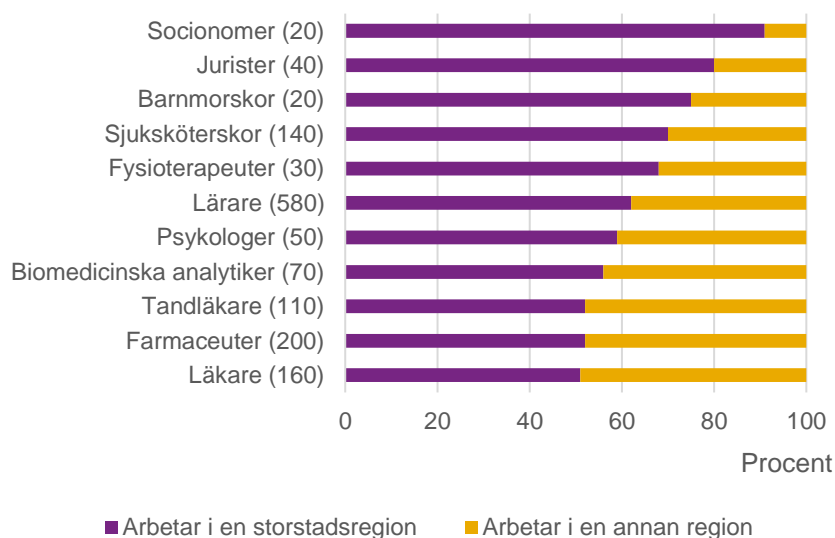

Andelen som arbetade i en storstadsregion skiljer sig mellan olika utbildningar (figur 8). Två yrkesgrupper som framförallt arbetade i storstadsregioner är jurister och sjuksköterskor. Samtliga jurister i vår undersökningspopulation läste sin kompletterande utbildning på Stockholms universitet och tre fjärdedelar av de etablerade var kvar i Stockholmsregionen ett år efter utbildningen. Sjuksköterskornas koncentration till storstadsregionerna är också sannolikt relaterad till lärosätenas lokalisering. En majoritet av dessa läste sin kompletterande utbildning på Karolinska institutet i Stockholm och på Göteborgs universitet och många stannade kvar i lärosätets region efter utbildningen.

Läkare, farmaceuter och tandläkare är yrkesgrupperna som är minst koncentrerade till storstadsregioner. Drygt hälften av de etablerade arbetade utanför en storstadsregion ett år efter fullföljd utbildning. En möjlig förklaring till farmaceuternas geografiska spridning är att över 60 procent läste programmet som en distansutbildning vid Uppsala universitet. Studenterna kunde därför bo i olika orter i landet även under studietiden. Att en relativt stor andel tandläkare arbetade utanför en storstadsregion efter utbildningen är något överraskande eftersom alla tre lärosäten som bedriver utbildningen – Karolinska institutet, Göteborgs universitet och Malmö universitet – är belägna i en storstadsregion. Detta innebär att en stor andel tandläkare valde att flytta till en annan region efter den kompletterande utbildningen.

Bland lärare arbetade 62 procent i en storstadsregion, däribland 37 procent i Stockholmsregionen. En betydande andel (9 procent) arbetade i Östergötland, vilket beror på att många av de som läste utbildningen på Linköpings universitet stannade kvar i regionen.

Figur 8. Andel som arbetade i en storstadsregion bland etablerade ett år efter fullföljd kompletterande utbildning, läsåren 2019/20–2021/22. Antal etablerade i parentes.

Avslutande diskussion

Kompetens- och arbetskraftsbrist är en stor utmaning i många länder, däribland Sverige. Den beror främst på den demografiska och teknologiska utvecklingen. En åldrande befolkning innebär att försörjningsbördan för dem som är i arbetsför ålder ökar. I Sverige råder arbetskraftsbrist i samhällsviktiga yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården och utbildningsväsendet.¹⁹ Den pågående digitala och gröna omställningen skapar också ett stort behov av tekniska kompetenser. Många arbetsgivare inom IT-branschen och teknik och uppger att de möter svårigheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens, vilket kan leda till förlorade tillväxtpotentialer.²⁰ Det osäkra internationella säkerhetsläget ställer också krav på omställning och ökade rekryteringsbehov inom olika branscher.

Utmaningar för utländska akademiker på den svenska arbetsmarknaden

Ett sätt att möta utmaningen inom kompetensförsörjningen är att attrahera internationell kompetens. Den nuvarande regeringen har vidtagit olika åtgärder för att underlätta rekryteringen av internationell högkvalificerad arbetskraft.²¹ Även om Sverige står sig väl enligt OECD:s indikatorramverk för talangattraktion²² finns det utmaningar för utländska akademiker på den svenska arbetsmarknaden.

Utrikesfödda personer med en eftergymnasial utbildning är tre gånger oftare arbetslösa än svenskfödda.²³ De löper också en större risk att vara överkvalificerade för det yrke de verkar inom.²⁴ Av de utrikes födda med

¹⁹ Statistiska Centralbyrå SCB (2024) *Trender och Prognoser 2023 – Befolkning Utbildning, Arbetsmarknad – Med sikte på år 2040*. Skolverket (2025) *Läraryrkesprognos 2024*.

²⁰ Statistiska Centralbyrå SCB (2025) *Lediga jobb och rekryteringsbehov, 3:e kvartalet 2024*. TechSverige (2024) *Kompetensbehoven inom tech*.

²¹ I 2024 gav regeringen ett tiotal myndigheter i uppdrag att i samverkan identifiera och adressera problem kopplat till att attrahera, etablera och behålla högkvalificerad internationell kompetens och annan utländsk arbetskraft som är viktig för Sveriges konkurrenskraft. <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2024/03/uppdrag-om-att-starka-samordning-kopplat-till-sveriges-mojligheter-att-attrahera-och-behalla-hogkvalificerad-internationell-kompetens-och-annan-utlandsk-arbetskraft-som-ar-viktig-for-sveriges-konkurrenskraft/>

²² Enligt den 2023 OECD indikatorramverk för talangattraktion rankas Sverige i andra plats. Aspekter som gör Sverige särskilt attraktivt är dess familjevänliga miljö, inkludering och livskvalitet. <https://www.oecd.org/en/data/tools/talent-attractiveness-2023.html>

²³ År 2024 var arbetslöshetsgraden 3,5 procent bland inrikes födda och 10,5 procent bland utrikes födda. Statistiska Centralbyrå SCB (2025) *Befolkningen 15–74 år (AKU)*, andel i procent efter arbetskraftstillhörighet, inrikes/utrikes född, utbildningsnivå, kön och år. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM0401_AM0401R/NAKUBefUtbInrUtrAr/

²⁴ Bussi, M., and Pareliussen, J. (2017) Back to Basics – Literacy Proficiency, Immigration and Labour Market Outcomes in Sweden. *Social Policy & Administration*, 51: 676–696..

Kim, W. (2024) Overqualification Among Second-Generation Children of Immigrants in the Swedish Labour Market. *Eur J Population* 40, 34.

en eftergymnasial utbildning på minst 3 år arbetar 54 procent inom ett yrke som helt matchar både nivån och inriktningen på deras utbildning (år 2023). Motsvarande andel för inrikes födda är 77 procent.²⁵ En studie om högtbildade flykting- och anhöriginvandrare visar att endast 15 procent har ett yrke som motsvarar deras utbildningsnivå tio år efter invandring.²⁶

En vanlig förklaring till att utländsk utbildning ofta ger sämre avkastning på arbetsmarknaden är att individernas kompetenser och färdigheter inte enkelt kan överföras från ett land till ett annat. Överkvalificering kan bero på bristande kunskaper i det svenska språket eller bristande förståelse av arbetskulturen. För vissa reglerade legitimationsyrken ställs det också särskilda krav för att kunna utöva yrket.

Kompletterande utbildningar – en möjlighet

Ett sätt för utländska akademiker att förbättra sin ställning på arbetsmarknaden är att komplettera sin utbildning från hemlandet med utbildning i mottagarlandet. Studier i både en svensk²⁷ och internationell²⁸ kontext har visat att utbildningen i mottagarlandet gynnar migranternas arbetsmarknadsställning. Utbildningen i mottagarlandet kan bestå av enstaka kurser, ett helt program eller det som är fokus i denna rapport, dvs. kompletterande utbildning efter avslutad utländsk utbildning.

Resultaten i denna rapport bekräftar att personer som kompletterat sin utländska utbildning har en god ställning på arbetsmarknaden. Av dem som fullföljde en sådan utbildning under läsåren 2019/20–2021/22 var 73 procent etablerade på arbetsmarknaden ett år efter utbildningen. Majoriteten av de etablerade hade dessutom ett yrke som överensstämde med utbildningen. Denna grupp tillgodoser den svenska arbetsmarknaden med efterfrågad kompetens inom olika bristyrken. Tillskottet till arbetsmarknaden är särskilt betydande för farmaceuter och tandläkare. Att högkvalificerade migranter i Sverige har ett arbete som matchar deras kompetenser är av stor vikt både för individerna själva och samhället i stort.

²⁵ Statistiska Centralbyrå SCB (2025) *Matchning – utbildning (E3). Matchning mellan utbildning och yrke bland befolkningen 20–64 år efter utbildning och födelseland (nattbefolkning)*. År 2023. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM9906_AM9906A/RegionInd19E3N2/table/tableViewLayout1/

²⁶ Region Skåne (2020) *Högtbildade flykting- och anhöriginvandrares kvalifikationsmatchning på arbetsmarknaden*.

²⁷ Region Skåne (2020) *Högtbildade flykting- och anhöriginvandrares kvalifikationsmatchning på arbetsmarknaden*.

Bussi, M., and Pareliussen, J. (2017) Back to Basics – Literacy Proficiency, Immigration and Labour Market Outcomes in Sweden. *Social Policy & Administration*, 51: 676–696.

²⁸ Zwysen, W. (2019). Different Patterns of Labor Market Integration by Migration Motivation in Europe: The Role of Host Country Human Capital. *International Migration Review*, 53(1), 59–89.

Referenser

Bussi, M., and Pareliussen, J. (2017) Back to Basics – Literacy Proficiency, Immigration and Labour Market Outcomes in Sweden. *Social Policy & Administration*, 51: 676–696. doi: [10.1111/spol.12319](https://doi.org/10.1111/spol.12319).

Förordning (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

Förordning (2012:810) med instruktion för Universitetskanslersämbetet.

Kim, W. (2024) Overqualification Among Second-Generation Children of Immigrants in the Swedish Labour Market. *Eur J Population* 40, 34. <https://doi.org/10.1007/s10680-024-09723-5>

OECD (2023) *OECD Indicators of Talent Attractiveness*. <https://www.oecd.org/en/data/tools/talent-attractiveness-2023.html>

Region Skåne (2020) *Högutbildade flykting- och anhöriginvandrades kvalifikationsmatchning på arbetsmarknaden*.

Skolverket (2025) *Läraryrket 2024*.

Statistiska Centralbyrå SCB (2025) *Befolkningen 15–74 år (AKU), andel i procent efter arbetskraftstillhörighet, inrikes/utrikes född, utbildningsnivå, kön och år*. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM0401_AM0401R/NAKUBefUtbnInrUtrAr/

Statistiska Centralbyrå SCB (2025) *Matchning – utbildning (E3). Matchning mellan utbildning och yrke bland befolkningen 20–64 år efter utbildning och födelseland (nattbefolkning). År 2023*. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM9906_AM9906A/RegionInd19E3N2/table/tableViewLayout1/

Statistiska Centralbyrå SCB (2024) *Trender och Prognoser 2023 – Befolkning Utbildning, Arbetsmarknad – Med sikte på år 2040*.

Statistiska Centralbyrå SCB (2025) *Lediga jobb och rekryteringsbehov, 3:e kvartalet 2024*.

Stockholms universitet (2024) *Nationell uppföljning Utlandsutbildade lärares vidareutbildning 2017–2022*.

TechSverige (2024) *Kompetensbehoven inom tech*.

Universitetskanslersämbetet UKÄ (2025) *Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan - Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2021/22.*

Universitetskanslersämbetet UKÄ (2024) *Doktorsexaminerades etablering på arbetsmarknaden. Examinerade 2013–2020.*

Universitetskanslersämbetet UKÄ (2023) *Etablering på arbetsmarknaden för personer som kompletterat utländsk examen.*

Universitetskanslersämbetet UKÄ (2023) *Etablering på arbetsmarknaden efter studier i högskolan Examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2015/16–2019/20.*

Zwysen, W. (2019). Different Patterns of Labor Market Integration by Migration Motivation in Europe: The Role of Host Country Human Capital. *International Migration Review*, 53(1), 59–89. <https://doi.org/10.1177/0197918318767929>

Bilaga 1. Metodbilaga

Den här metodbilagan innehåller en detaljerad genomgång av hur statistiken om etableringen på arbetsmarknaden är framtagen. I bilagan ingår även information om studiens data och population, samt en läsanvisning.

Beskrivning av etableringsmättet

Vi delar in personerna som ingår i uppföljningen i fyra kategorier utifrån vilken ställning de har på arbetsmarknaden:

- **etablerad ställning:** God ställning på arbetsmarknaden
- **osäker ställning:** Relativt låg arbetsinkomst eller förekomst av arbetslöshet
- **svag ställning:** Låg arbetsinkomst eller förekomst av heltidsarbetslöshet en stor del av året
- **utanför arbetsmarknaden:** Ingen arbetsinkomst.

Dessa fyra kategorier har inkluderats i analysen (och utgör tillsammans nämnaren i andelsberäkningen). Andelen etablerade beräknas genom att antalet etablerade divideras med summan av antalet etablerade, antalet med osäker ställning, antalet med svag ställning och antalet som var utanför arbetsmarknaden.

Två grupper ingår inte i beräkningarna för de redovisningar som avser ställningen på arbetsmarknaden: studerande och gruppen ”utanför populationen”.

Tabell B1 beskriver kriterierna för kategoriseringen av personer enligt etableringsmättet.

Tabell B1. Kriterier för kategorisering av personer enligt etableringsmättet.

Ställning	Kriterier
Etablerad på arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none"> • Individen är sysselsatt i november månad det aktuella uppföljningsåret enligt den definition som Statistiska centralbyrån (SCB) använder i Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) OCH • Den sammanräknade arbetsinkomsten under året ska överstiga 279 900 kronor (år 2023) OCH • Det ska inte finnas några händelser som visar perioder av arbetslöshet eller att individen har varit föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder under året. Arbetslösheten kan vara på hel- eller deltid och gäller även arbetssökande med tillfällig timanställning OCH • Individens definieras inte som studerande eller "utanför populationen".
Osäker ställning på arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsinkomsten var i intervallet 237 000–279 899 kronor (år 2023) ELLER • Individens har en lägre arbetsinkomst än 237 000 kronor, men betraktas som företagare, det vill säga har inkomst från aktiv näringsverksamhet ELLER • Arbetsinkomsten överstiger 279 899 kronor, men det förekommer arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder under året ELLER • Arbetsinkomsten överstiger 279 899 kronor, men individen uppfyller inte kriteriet "sysselsatt i november månad" OCH • Individens definieras inte som studerande eller "utanför populationen".
Svag ställning på arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsinkomsten var i intervallet 1–236 999 kronor (år 2023). I den här gruppen kommer arbetsinkomsten enbart från anställning ELLER • Arbetsinkomsten överstiger 236 999 kronor, men det finns förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 270 dagar under året OCH • Individens definieras inte som studerande eller "utanför populationen".
Utanför arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none"> • Det saknas inkomst från förvärvsarbete under det aktuella året OCH • Individens definieras inte som studerande eller "utanför populationen".
Studerande	<ul style="list-style-type: none"> • Individens har under det aktuella året varit registrerad i högskolans forskarutbildning ELLER • Individens har under det aktuella året varit registrerad i högskolans utbildning på grundnivå eller avancerad nivå samtidigt som individen fått studiestöd ELLER • Individens har inte varit registrerad i någon högskoleutbildning, men fått minst 4 600 kronor i studiestöd (år 2023).
Utanför populationen	<ul style="list-style-type: none"> • Individens var inte folkbokförd i Sverige den 31 december under det aktuella året ELLER • Individens saknar helt inkomster i Sverige under det aktuella året. Den disponibla inkomsten var 0 kronor.

Inkomstgränserna för att definiera olika ställningar på arbetsmarknaden justeras varje år baserad på den genomsnittliga löneförändringen på arbetsmarknaden. Inkomstgränserna som har använts för att definiera individers arbetsmarknadsställning under perioden 2020–2023 redovisas i tabell B2.

Tabell B2. Inkomstgränser i kronor för definitionen av arbetsmarknadsställning för examinerade från högskolan.

År	Lägre gräns	Övre gräns
2020	214 500	253 300
2021	220 400	260 300
2022	227 500	268 700
2023	237 000	279 900

Data

Flera olika datakällor har använts för att klassificera ställningen på arbetsmarknaden och för att fastställa om de examinerade fanns till förfogande på den svenska arbetsmarknaden. Huvudkällan för att klassificera ställningen på arbetsmarknaden har varit inkomstuppgifter från arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI), sociala transfereringar från Försäkringskassan och studieersättningar från Centrala studiestödsnämnden (CSN). Uppgifter om sysselsättning har hämtats från Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Arbetsförmedlingens uppgifter om registrerade arbetssökande har använts som information om arbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

De ovan nämnda uppgifterna finns samlade i SCB:s databas Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier (LISA). Huvudsyftet med LISA är att samla information från flera olika register inom det breda området utbildning, sysselsättning och inkomster. I LISA finns uppgifter om samtliga personer i åldern 15 år eller äldre som har varit folkbokförda i Sverige den 31 december respektive år. Bland annat finns uppgifter om sysselsättning, inkomster och yrke.

Uppgifter om utbildningar och studenter kommer från Universitets- och högskoleregistret (UREG) som innehåller uppgifter från universitet och högskolors studieadministrativa system. De kompletterande utbildningar som undersöks i rapporten har ingått i regeringens särskilda satsningar (genom finansiering och styrning i regleringsbrev). För att få tillgång till motsvarande population av studenter har UKÄ och Statistiska centralbyrån (SCB) identifierat aktuella kurser och program i Universitets- och högskoleregistret via uppgifter om deras finansieringsform. Eftersom vissa kurser som ingår i satsningen inte är märkta med den finansieringsformen har vi också sökt utbildningarna

genom text-sträng-sökningar som vi sedan kontrollerat mot lärosätenas årsredovisningar.

Uppgifter om legitimationer kommer från Socialstyrelsens Register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och personal med bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska (HOSP), Skolverkets Register över lärare och förskollärare och Jordbruksverkets register över legitimerade veterinärer.

Population

Populationen utgörs av personer som fullföljde en kompletterande utbildning under läsåren 2019/20–2021/22. En fullföljd utbildning innebär att studenten har uppfyllt minst ett av följande kriterier:

1. Studenten har tagit examen.
2. Studenten har tagit alla poäng på de kurser inom kompletterande utbildning som hen varit registrerad på.²⁹
3. Studenten har fått legitimation.

I analysen avgränsar vi tidpunkten för fullföljd utbildning till den sista terminen personen har varit registrerat på den kompletterande utbildningen. Populationen består av personer som har studerat sin sista termin på en kompletterande utbildning under läsåren 2019/20–2021/22 och inte har studerat någon kompletterande utbildning efter denna period (t.o.m. vårterminen 2025).

De 2 110 studenterna som hade en utländsk utbildning och under läsåren 2019/20–2021/22 fullföljde en kompletterande utbildning utgör studiens *baspopulation*. För att kunna göra en rimlig uppföljning av personernas ställning på arbetsmarknaden utesluter *undersökningspopulationen* två grupper av personer:

- *Studerande*. Den första gruppen som exkluderas är personer som studerar under uppföljningsåret och därför inte står till arbetsmarknadens förfogande.

²⁹ Denna kategori har en risk för övertäckning, det vill säga att studenter som inte fullföljt sin utbildning ändå inkluderas. Detta beror på att studenter som läser en kompletterande utbildning kan fullfölja alla de kurser som de varit registrerade på men sedan välja att hoppa av efter en kurs mitt i utbildningen. Om avhoppet sker mellan två kurser, istället för under en pågående kurs, kommer studenten att definieras som att hen fullföljt sin utbildning med vår definition. Vi bedömer att denna metodologiska begränsning har marginell påverkan på studiens resultat eftersom de allra flesta som uppfyllde kriteriet ”har tagit alla poäng hen var registrerad på” också uppfyllde ett av de två andra kriterierna för fullföljd utbildning (figur 2).

- *Ej i populationen.* Den andra gruppen som exkluderas är personer som i december under uppföljningsåret inte ingick i den svenska befolkningen. Dessa personer kan exempelvis ha flyttat till ett annat land, eller avlidit. Personer som helt saknar disponibel inkomst under uppföljningsåret exkluderas också eftersom de antas ha lämnat Sverige.

Av de 2 110 personerna i baspopulationen ingick 20 personer inte längre i befolkningen och 140 personer studerade vid uppföljningen ett år efter fullföljd utbildning (sista registreringstermin). Baspopulationen minskas därmed från 2 110 personer till en slutlig undersökningspopulation om 1 950 personer (tabell B3).

Tabell B3. Baspopulation och undersökningspopulation. Personer som fullföljt en kompletterande utbildning efter utländsk examen 2019/20–2021/22.

	Antal	Andel
Personer i baspopulationen	2 110	100
Studera ett år efter kompletterande utbildning	140	7
Ej i population ett år efter kompletterande utbildning	20	1
Personer i undersökningspopulationen	1 950	92

Läsanvisning

Tabeller och diagram ger uppgifter om antal eller andelar (%).

- Uppgifter om antal lägre än 4 är ersatt med (..) i tabeller.
- Uppgifter om antal är avrundade till närmsta tiotal i rapporten. Observera att det i vissa fall leder till att summeringen för totalraden avviker.
- Uppgifter om andelar redovisas inte för grupper om det är mindre än 20 individer i nämnaren.
- (.) betyder att uppgiften inte kan förekomma.
- (–) betyder noll.

Bilaga 2. Definitioner och begreppsförklaringar

Arbetsinkomst

Arbetsinkomsten³⁰ omfattar kontant bruttolön, inkomst av aktiv näringsverksamhet, sjukpenning, graviditetspenning, smittbärappenning, sjuklönegaranti, skattepliktig arbetsskadeersättning, rehabiliteringsersättning, föräldrapenning vid barns födelse och adoption, tillfällig föräldrapenning vid vård av barn samt närståendepenning.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder syftar till att stärka individens förutsättningar att få och behålla ett arbete. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder har varierat under åren. De arbetsmarknadspolitiska insatserna och programmen 2021 består av:

- program med aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning
- stöd till arbetsgivare vid anställning
- insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Deltidsarbetslöshet

För att betraktas som deltidsarbetslös krävs att individen tagit emot arbetslöshetsersättning. En timanställd som samtidigt varit arbetssökande anses också vara deltidsarbetslös.

Fullföljd kompletterande utbildning

En fullföljd kompletterande utbildning innebär att studenten har uppfyllt minst ett av följande kriterier:

1. Studenten har tagit examen.
2. Studenten har tagit alla poäng på de kurser inom kompletterande utbildning som hen varit registrerad på.
3. Studenten har fått legitimation.

³⁰ I SCB:s register benämns dessa "Förvärvsinkomst" och "Arbetsrelaterade ersättningar". I den här rapporten används i stället det tidigare, förenklade, begreppet "arbetsinkomst". Arbetsrelaterade ersättningar är de ersättningar som inte är kontant bruttolön och inkomst från aktiv näringsverksamhet, men ersättningen baseras på tidigare förvärvsinkomst.

Huvudsakligt arbetsställe

Många variabler i den här studien avser personens huvudsakliga arbetsställe under uppföljningsåret, exempelvis sektor och yrke.

Om personen har haft flera arbetsställen under året, väljs det arbetsställe som personen hade i november som huvudsakligt arbetsställe. Om personen har haft flera arbetsställen under året där fler än ett var i november, väljs det arbetsstället med högst lön i november som huvudsakligt arbetsställe.

Sektor

I den här rapporten skiljer vi mellan fyra institutionella sektorer: Näringslivet, Kommun, Region och Övrigt. I kategorin Övrigt ingår Staten och Hushållens icke-vinstdrivna organisationer. Uppgifterna om sektor i den här studien avser det huvudsakliga arbetsstället under uppföljningsåret.

Studieersättning

De studieersättningar som ingår i definitionen av arbetsmarknadsersättningar är ersättningar i form av studiemedel och utbildningsbidrag till doktorander.

Sysselsättning

I SCB:s Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) definieras en person som sysselsatt om personen utfört förvärvsarbete, antingen som egen företagare eller som anställd, motsvarande minst en timme per vecka under november månad det aktuella året.

Yrke

SCB:s yrkesregister används för att klassificera personer efter det arbete de utför. Från och med 2014 redovisas statistiken efter den nya yrkesnomenklaturen Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK 2012). Vi använder den 4-siffriga SSYK-indelning som skiljer mellan 429 yrkesgrupper.

Bilaga 3. Fakta om kompletterande utbildningar efter avslutad utländsk utbildning

Denna bilaga beskriver styrningen av kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning. Därefter följer en beskrivning av de olika kompletterande utbildningarna, sorterade i alfabetisk ordning.

Styrning av kompletterande utbildningar efter avslutad utländsk utbildning

Kompletterande utbildningar har funnits sedan 1990-talet. De nuvarande bestämmelserna om kompletterande utbildningar trädde i kraft år 2009. Kompletterande högskoleutbildningar på grundnivå eller avancerad nivå styrs av förordning (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. Förordningen ger lärosäten möjlighet att anordna utbildningar om högst 120 högskolepoäng (motsvarande två års heltidsstudier). Urvalet av studenter ska ta hänsyn till sökandes meriter. Sedan 2019 kan lärosätena också ge 30 högskolepoäng i svenska eller engelska utöver de högst 120 högskolepoängen.

Regeringen ger i regleringsbrev ett antal lärosäten i uppdrag att anordna kompletterande utbildningar inom specifika utbildningsområden och för ett visst antal helårsstudenter. När flera lärosäten har möjlighet att bedriva en kompletterande utbildning utnämns ett samordningsansvarigt lärosäte. Till exempel har Stockholms universitet det övergripande ansvaret att samordna kompletterande utbildning för lärare (ULV, Utlandsutbildade lärares vidareutbildning).

Utbildningarna finansieras via en särskild anslagspost, Kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning, under anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*.³¹ Nivån på anslaget har ökat betydligt. 2015 låg anslaget på 100 miljoner kronor och 2025

³¹ Sedan 1999 har Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) möjligheten att bedriva en kompletterande utbildning för utländska veterinärer. Utbildningen finansieras genom SLU:s ramanslag och ingår inte i anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor.

hade det ökat till över 282 miljoner kronor.

Kort beskrivning av utbildningarna

Barnmorskor och fysioterapeuter

Karolinska institutet har sedan 2018 bedrivit kompletterande utbildningar för barnmorskor och fysioterapeuter med utländsk examen. Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier) och syftar till att ge studenterna möjlighet att ansöka om barnmorskelegitimation respektive fysioterapeutlegitimation hos Socialstyrelsen. För fysioterapeututbildningen är ett av Socialstyrelsen utfärdat beslut om utredning i form av kunskapsprov ett behörighetskrav.

Biomedicinsk analytiker

Kompletterande utbildningar för biomedicinska analytiker med utländsk examen har bedrivits sedan 2017 vid Göteborgs universitet (samordningsansvarig), Linköpings universitet, Högskolan Kristianstad och Uppsala universitet. Utbildningen omfattar 60, 90 eller 105 högskolepoäng och syftar till att ge studenterna möjlighet att ansöka om legitimation som biomedicinsk analytiker hos Socialstyrelsen.

Ett alternativ till kompletterande utbildning för att få legitimation är att studera en kurs i svenska författningar och genomföra en period med praktisk tjänstgöring.

Ekonomer

Kompletterande utbildningar för ekonomer med utländsk examen har bedrivits mellan 2017 och 2020 vid Mälardalens universitet. Utbildningen lades ned 2021. 2017–2018 bedrevs även utbildningen vid Lunds universitet, Mittuniversitetet, Högskolan Dalarna och Högskolan i Halmstad. Utbildningen ledde varken till examen eller någon behörighet för att utöva ett yrke men studenterna kunde uppvisa kursintyg.

Farmaceuter

Kompletterande utbildningar för apotekare med utländsk examen har bedrivits sedan 2017 på Uppsala universitet (samordningsansvarig) och Göteborg universitet. Uppsala universitet har även möjlighet att anordna kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk receptarieutbildning, men antagningen till den är pausad från höstterminen 2019. Utbildningen omfattar 70 högskolepoäng³² och syftar till att ge studenterna möjlighet att komplettera sina utländska utbildningar för att kunna ansöka om legitimation som apotekare hos Socialstyrelsen.

³² 2022 infördes en inledande språktermin i utbildningen, vilket gör att den numera omfattar 100 högskolepoäng.

Ett alternativ till kompletterande utbildning för att få legitimation är att, efter ett omfattande kunskapsprov, genomföra en period med praktisk tjänstgöring och studera en kurs i svenska författningar.

Ingenjörer och arkitekter

Kompletterande utbildningar för ingenjörer och arkitekter med utländsk examen har bedrivits mellan 2017 och 2023 vid Kungl. Tekniska högskolan (samordningsansvar) och Chalmers tekniska högskola. Även Karlstads universitet, Lunds universitet och Luleå universitet har haft möjlighet att anordna en kompletterande utbildning för utländska ingenjörer. Utbildningarna omfattade mellan 60 och 120 högskolepoäng (motsvarande ett till två års heltidsstudier) beroende på lärosätet.

Utbildningarna ledde inte till examen men syftade till att hjälpa studenten att kunna utöva sitt yrke i Sverige.

Jurister

Kompletterande utbildningar för jurister med utländsk examen har bedrivits sedan 2007 vid Stockholms universitet (med uppehåll mellan 2013 och 2016). Utbildningen omfattar 120 högskolepoäng (motsvarande två års heltidsstudier) och syftar till att ge studenten en juristexamen.

Mellan 2013 och 2019 hade även Göteborgs universitet möjlighet att bedriva kompletterande utbildning för personer med utländsk juristutbildning.

Läkare

Kompletterande utbildningar för läkare med utländsk examen (också kallade Kompletteringsutbildning för läkare – KUL) har bedrivits sedan 2009. Under studieperioden bedrevs den vid Karolinska institutet (samordningsansvarig), Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Lunds universitet och Umeå universitet. Utbildningens längd varierar mellan 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier) och 120 högskolepoäng (motsvarande två års heltidsstudier). På Umeå universitet omfattar utbildningen 150 högskolepoäng, men där ingår en inledande språktermin.

Fram till 2025 har utbildningen syftat till att studenten ska bedömas behörig för allmäntjänstgöring (AT) och underläkarvikariat av Socialstyrelsen. Som en följd av att de svenska läkarprogrammen ställer om håller de kompletterande utbildningarna för läkare med utländsk examen också på med en omställning för att bli direkt legitimationsgrundande. Det innebär att ingen allmäntjänstgöring (AT) behöver genomföras för legitimering efter avslutad KUL. Övergången från AT-grundande KUL mot legitimationsgrundande KUL genomförs mellan vårterminen 2025 och höstterminen 2027, beroende på lärosäte.

Ett av behörighetskraven till utbildningen är ett av Socialstyrelsen utfärdat beslut om utredning i form av kunskapsprov för läkare.

Lärare

Kompletterande utbildningar till lärare med utländska examen (så kallade Utlandsutbildade lärares vidareutbildning – ULV) har bedrivits sedan 2007. Sex lärosäten har möjlighet att bedriva utbildning inom ULV: Stockholms universitet (samordningsansvar), Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Malmö universitet, Umeå universitet och Örebro universitet. Utbildningen omfattar maximalt 120 högskolepoäng (fyra terminers studier på heltid) men studenterna har individuella studieplaner som kan ha en mindre omfattning.

Utbildningen syftar i första hand till att studenterna ska kunna ansöka om en svensk lärar- eller förskolläraryxamen och därefter om lärarlegitimation eller förskolläraryxamen hos Skolverket. En del studenter med svensk lärarlegitimation studerar ULV i syfte att komplettera sina kunskaper om det svenska skolsystemet eller för att utöka sina ämnesbehörigheter.

Under 2024 genomfördes även en nationell uppföljning av studenters synpunkter och erfarenheter av utlandsutbildade lärares vidareutbildning.³³

Kompletterande utbildning för lärare med utländsk examen ska inte sammanblandas med Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) som är en utbildning till ämneslärare och grundskollärare för studenter som förvärvat tillräckliga ämneskunskaper men saknar pedagogisk utbildning.

Psykologer

Kompletterande utbildningar för psykologer med utländsk examen har bedrivits sedan 2017 vid Uppsala universitet (samordningsansvarig) och Lunds universitet, samt vid Umeå universitet sedan 2018. Utbildningen omfattar 90 högskolepoäng (motsvarande tre terminers heltidsstudier) och syftar till att ge studenterna möjlighet att ansöka om legitimation som psykolog hos Socialstyrelsen efter en tid av praktisk tjänstgöring för psykologlegitimation (PTP).

Ett alternativ till kompletterande utbildning för att få legitimation är att studera en kurs i svenska författningar och genomföra en period med praktisk tjänstgöring.

³³ Stockholms universitet (2024) *Nationell uppföljning Utlandsutbildade lärares vidareutbildning 2017–2022*.

Sjuksköterskor

Kompletterande utbildningar för sjuksköterskor med utländsk examen (också kallade Kompletteringsutbildning för sjuksköterskor från land utanför EU – KUSSK) har bedrivits sedan 2009. Utbildningen bedrivs vid Karolinska institutet (samordningsansvarig), Göteborgs universitet, Högskolan i Gävle, Linnéuniversitetet och Luleå tekniska universitet. Från och med 2026 bedrivs utbildningen även på Marie Cederschiöld högskola i samarbete med Sophiahemmet Högskola och Röda korsets Högskola. Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier) och syftar till att studenterna ska kunna ansöka om legitimation som sjuksköterska hos Socialstyrelsen.

Även Linköpings universitet och Lunds universitet har haft möjlighet att bedriva sjuksköterskeutbildning för personer med utländsk utbildning under perioden men har valt att inte bedriva någon sådan utbildning.

Ett av behörighetskraven till utbildningen är ett beslut av Socialstyrelsen att personens tidigare utbildning är godkänd för att komplettera i Sverige.

Socionomer

Kompletterande utbildningar för socionomer med utländska examen startades vid Stockholms universitet 2017. Från 2018 har kompletterande utbildning också bedrivits vid Göteborgs universitet och Malmö universitet, med Stockholms universitet som samordnare. Umeå universitet har haft möjlighet att bedriva utbildning enligt regleringsbrev men har haft för få sökande för att kunna ge någon utbildning. Utbildningen omfattar mellan 90 och 120 högskolepoäng (beroende på lärosäte) och leder antingen till en socionomexamen eller till ett intyg.

Tandläkare

Kompletterande utbildningar för tandläkare med utländsk examen har bedrivits sedan 2010 vid Karolinska institutet (samordningsansvarig) och Göteborgs universitet och sedan 2018 vid Malmö universitet. Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng (motsvarande ett års heltidsstudier) och syftar till att ge studenterna möjlighet att ansöka om legitimation som tandläkare efter prövning av Socialstyrelsen.

Två andra lärosäten har tidigare haft möjligheten att bedriva utbildningen: Lunds universitet (2010–2016) och Linköpings universitet (2010–2017).

Ett av behörighetskraven till utbildningen är ett av Socialstyrelsen utfärdat beslut om utredning i form av kunskapsprov.

Veterinärer

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har sedan 1999 bedrivit kompletterande utbildningar för veterinärer med utländsk examen. Utbildningen omfattar 120 högskolepoäng (motsvarande två års heltidsstudier) och syftar till att ge studenterna möjlighet att ansöka om veterinärlegitimation hos Jordbruksverket efter en period av praktisk tjänstgöring.

SLU får möjlighet att bedriva kompletterande utbildning genom sitt regleringsbrev eftersom lärosätet sorterar under Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Det är ett undantag från de flesta andra svenska universitet, som istället sorterar under Utbildningsdepartementet.

Studenterna som läser kompletterande utbildning för veterinärer behöver beslut om kompletterande utbildning från Jordbruksverket för att bli behöriga.

Övriga utbildningar som kompletterar utländsk examen

Utöver de utbildningar som listas ovan förekommer ytterligare ett mindre antal utbildningar som är kompletterande utbildningar för personer med utländsk utbildning men som inte omfattas av de särskilda satsningar som regeringen gjort (ex. aspirantutbildning för utländska akademiker). Dessa utbildningar omfattar ett mycket litet antal studenter och ingår inte i analysen.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

